

Asia: VN/10057/2023

Jätelakiopas: yhdyskuntajätehuoltoa ohjaavat säännökset

Luku 2: Mitä on yhdyskuntajäte?

Voitte kirjoittaa kommenttinne ko. osa-alueesta alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 3: Vastuu yhdyskuntajätehuollon järjestämisestä

Kunnan perusvastuu

-

Kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu

-

Tuottajavastuun rooli yhdyskuntajätehuollossa

-

Kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan vastuut

-

Luku 4: Viranomaiset ja kunnan jätelaitos

Voitte kirjoittaa kommenttinne ko. osa-alueesta alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 5: Yhdyskuntajätteen erilliskeräys

Voitte kirjoittaa kommenttinne ko. osa-alueesta alla olevaan tekstikenttään

Kohta 5: Yhdyskuntajätteen erilliskeräys

Kappale 5.2.1: Jäteasetuksen perustelumuistion 17 §:ssä kiinteistön käsitettä on avattu myös jätteen keräyksen järjestämisen näkökulmasta. Jätelakioppaassa on toistettu samat kirjaukset, mutta uusia tulkintaohjeita ei ole annettu. Tampereen kaupunki huomauttaa, että jäteasetuksen perustelumuistion 17 §:än ja oppaaseen kirjattu kiinteistön käsitteen tulkinta on haasteellinen järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymisen seurannan kannalta. Haasteena on löytää käytössä olevien seurantatyökalujen avulla ne kiinteistöt, joita velvoitteet jätteenkeräyksen järjestämistavan näkökulmasta koskevat, mutta joissa esimerkiksi yksittäisen kiinteistön osalta asuinhuoneistolukumäärä ei täyty. Valtakunnallinen rekisteritieto ei välttämättä tarjoa mahdollisuutta löytää eri kiinteistöille (tonteille) jaettuja asiakkaita siten, että huoneistolukumäärää pystyisi laskemaan ilman käsityötä. Käsityönä tehtävässä seurannassa jätehuoltoviranomaisen työn tehokkuus laskee.

Tampereen kaupunki toteaa lisäksi, että kiinteistön käsitteen tulkinta jätehuollon järjestämistavan kautta vaatisi tulkintaohjeita Jätelakioppaassa, jotta asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu voidaan varmistaa. Tällä hetkellä on epäselvää, onko jätehuollon järjestämistavassa merkitsevää se, hallinnoidaanko jätehuoltopalveluita esim. asunto-osakeyhtiön toimesta (tyhjennysvälit, astiakoot, laskutus tms.), mutta jätepiste on kullakin erillistalolla omansa. Vai tarkoittaako jätehuollon järjestämistapa ainoastaan sitä, että kullakin erillistalolla on oma jätepiste ja jäteastia ja myös hallinta jäteasiakkuudesta (asiakkuus, tyhjennysvälit ja laskutus).

Tampereen kaupunki toteaa myös, että Jätelakioppaan tulisi selventää tulkintaa tilanteissa, joissa kiinteistöllä vain osalle jätelajeista on järjestetty keräys yhteisesti ja osalle erikseen. Alueellisen jätehuoltolautakunnan alueella on tullut eteen tilanteita, missä asunto-osakeyhtiö on järjestänyt sekä jätehuollon omilla jätepisteillään, mutta esim. biojätehuolto päädytään järjestämään yhteisesti. Tällä hetkellä on epäselvää, sovelletaanko ko. taloyhtiöön pakkausjätteiden erilliskeräysvelvoitteita, kun asunto-osakeyhtiöllä on sekä erikseen että yhteisesti järjestettyä jätehuoltoa, joissa osaa jätepisteistä käyttää vain yksi huoneisto ja osaa vähintään 5 huoneistoa.

Kappale 5.2.1. kunnan järjestämää alueellista vastaanottoa koskien: Jäteasetuksen 20 §:n mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää eräiden muiden asumisessa syntyvien jätteiden alueellinen vastaanotto. Kunnan on järjestettävä vastaanottopaikkoja riittävä määrä ottaen huomioon väestötiheys ja muut paikalliset olot sekä syntyvän jätteen määrä ja laatu. Vastaanottopaikkojen tulee olla vaivattomasti saavutettavissa asukkaiden tavanomaisten kulkureittien varrella. Sekä jäteasetuksen että Jätelakioppaan kirjaukset jättävät tulkinnanvaraiseksi sen, mikä katsotaan riittäväksi määräksi vastaanottopaikkoja ja mikä katsotaan vaivattomaksi saavutettavuudeksi. Tampereen kaupunki toivoo edellä mainittuja asioita tarkennettavaksi oppaassa.

Kappale 5.2.3.: Tampereen kaupunki toivoo Jätelakioppaaseen lisättäväksi menettelytavat yksittäisiä kiinteistöjä koskevista poikkeamismenettelyistä erilliskeräysvelvoitteiden noudattamisessa. Yksityiskohtaisempien menettelytapojen antaminen olisi tarpeen, koska jätehuoltoviranomaisten välillä on ollut merkittäviä eroja siinä, myönnetäänkö yksittäisille kiinteistöille poikkeamista jäteasetuksen erilliskeräysvelvoitteista. Osa viranomaisista on katsonut, ettei jätehuoltoviranomaisella olisi toimivaltaa myöntää poikkeamista jäteasetuksen asettamista

erilliskeräysvelvoitteista, kun taas osa jätehuoltoviranomaisista on myöntänyt yksittäisille kiinteistöille poikkeamisen, koska jätteen erilliskeräystä ei ole mahdollista järjestää teknisten haasteiden, kuten tilanpuutteen, vuoksi. Päätökset on tehty jätehuoltomääräyksistä poikkeamispäätöksinä. Yhtenäiselle ohjeistukselle poikkeamisen perusteista sekä menettelytavoista on tarve, jotta kuntalaisia kohdellaan myös valtakunnallisesti tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti.

Luku 6: Kunnan vastuulle kuuluvan jätteen kuljetuksen järjestäminen

Voitte kirjoittaa kommenttinne ko. osa-alueesta alla olevaan tekstikenttään

Kappale 6.3 kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta koskien: Kappaleessa todetaan millaisin edellytyksin kunta voisi tehdä päätöksen siirtyä kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Kirjaus on uusi, eikä sitä ole ollut aiemmassa jätelakioppaassa. Tampereen kaupunki katsoo, että kyseinen kirjaus tulisi poistaa oppaasta.

Hallinto-oikeuksien antamat ratkaisut kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen valintaa koskien ovat painottaneet, että kyseiselle jätteenkuljetusjärjestelmälle asetetuista vaatimuksista tulee varmistua jo järjestelmää valitessa. Myös Jätelakioppaassa on tuotu esille, että päätöksenteon tueksi toteutettavassa selvityksessä olisi tarkasteltava mm. tyhjennysten toimivuutta, jätehuoltomääräysten noudattamista sekä asiakkaiden ongelmia palvelun saamisessa ja kunnan täydentävän palvelun tarvetta. Tampereen kaupungin näkemyksen mukaan Jätelakioppaaseen kirjattu mahdollisuus siirtyä kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen on ainoastaan teoreettinen. Käytännössä kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle asetettujen ehtojen ei ole mahdollista osoittaa täyttävän, jos kyseistä järjestelmää ei ole edes käytössä toimialueella.

Pirkanmaan alueellisen jätehuoltolautakunnan alueella on tehty vuonna 2013 päätös siirtyä kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen. Päätöksen lainvoimaisuudesta huolimatta useat yksittäiset kunnat ovat kuluneen 10 vuoden aikana hakeneet useamman kerran mahdollisuutta palata kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Tämä on aiheuttanut jatkuvaa epävarmuutta toimintaympäristöön vaikeuttaen mm. kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen kehittämistä. Lisäksi tämä on lisännyt kuljetusjärjestelmäpäätöksiin liittyvää hallinnollista taakkaa, koska jätehuoltoviranomaisen tekemiä kuljetusjärjestelmäpäätöksiä on arvioitu eri oikeusasteissa yhteensä 22 kertaa viimeisen 10 vuoden aikana. Asiasta on tehty myös lukuisia valtuusto- ja kuntalaisaloitteita.

Tampereen kaupunki katsoo, että edellä mainitun kirjauksen sisällyttäminen oppaaseen edes teoreettisella tasolla ylläpitää toimintaympäristön epävarmuutta sekä kuljetusjärjestelmäpäätöksiin liittyvää hallinnollista taakkaa, minkä vuoksi kirjaus tulisi poistaa.

Kappaleessa 6.6. käsitellään alueellisiin keräysjärjestelmiin liittyviä erityiskysymyksiä. Jätelakioppaan kirjauksen mukaan alueellisten keräysjärjestelmien käyttöönotto edellyttää aina toimivaltaisen viranomaisen, kuten jätehuoltoviranomaisen päätöstä asiasta. Tampereen kaupunki huomauttaa,

että alueelliset keräysjärjestelmät perustuvat kuntien maankäytön suunnitteluun ja niihin liittymisen velvoittavuutta toteutetaan pitkälti kuntien maankäyttöön kytkeytyvien järjestelyjen kautta. Jätehuoltoviranomaisen toimivaltaan kuuluu alueellisen keräysjärjestelmän jätetaksan hyväksyminen ja alueellisia keräysjärjestelmiä koskevien jätehuoltomääräysten antaminen. Mikäli katsotaan, että myös jätehuoltoviranomaisen tulisi tehdä asiasta päätös, Tampereen kaupunki toivoisi asiasta laajempaa ohjeistusta oppaaseen.

Luku 7: Poikkeukset velvollisuudesta liittyä kunnan järjestämään jätehuoltoon tai kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen

Voitte kirjoittaa kommenttinne ko. osa-alueesta alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 8: Jätehuoltopalvelujen laatuvaatimukset ja palvelujen hankinta

Voitte kirjoittaa kommenttinne ko. osa-alueesta alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 9: Jätehuollon rekisterit ja kirjanpito jätteistä

Voitte kirjoittaa kommenttinne ko. osa-alueesta alla olevaan tekstikenttään

Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljettajalta ei vaadita erillistä kuljetustietojen raportointia jätehuoltoviranomaiselle, jos vaadittavat tiedot on toimitettu siirtoasiakirjarekisterin kautta. Tampereen kaupunki haluaa edelleen huomauttaa, että sekä jätelaista että jäteasetuksesta puuttuu vaatimus lietteen laadun (musta jätevesiliete vai harmaa jätevesiliete) kirjaamisesta. Lietteen laatu on olennainen tieto jätehuoltoviranomaisen seurantatyössä, koska erilaisilla lietteillä on jätehuoltomääräyksissä eri tyhjennysvelvoitteet. Mustia jätevesiä sisältävät saostussäiliöt ja pienpuhdistamot on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa, kun taas harmaita jätevesiä sisältävät säiliöt voidaan tyhjentää kolmen vuoden välein. Kun saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetustietoja ei tarvitse jatkossa enää toimittaa erikseen jätehuoltoviranomaiselle, häviää jätehuoltoviranomaisen mahdollisuus lietesäiliöiden tyhjennysten tehokkaaseen seurantatyöhön lainsäädännön vaatimusten ollessa puutteelliset edellä mainitun tiedon osalta.

Luku 10: Jättemaksut ja kuluttajansuoja

Voitte kirjoittaa kommenttinne ko. osa-alueesta alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 11: Kunnan jätehuoltomääräykset ja neuvonta

Voitte kirjoittaa kommenttinne ko. osa-alueesta alla olevaan tekstikenttään

Kappaleessa 11.1. viitataan erilliskeräysvelvoitteiden ja niistä poikkeamisen edellytyksiin, joita käsitellään tarkemmin luvussa 5.4. Kyseistä lukua ei ole Jätelakioppaassa.

Muuta lausuttavaa

Voitte kirjoittaa mahdolliset muut kommenttinne olevaan tekstikenttään

-

Naulo Katri

Tampereen kaupunki - Apulaispormestari Aleks Jäntti (Tampereen kaupunki/ yhdyskuntalautakunta, kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä alueellinen jätehuoltolautakunta)